

## EDUSKUNNAN VASTAUS 354/2014 vp

### Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

#### *Asia*

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 295/2014 vp).

#### *Valiokuntakäsittely*

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 59/2014 vp).

#### *Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

## Laki

### ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 60 §:n 3 momentti, 60 d §, 69 §:n 1 momentti ja 206 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 60 §:n 3 momentti ja 60 d § laissa 631/2011, sekä lisätään lakiin uusi 69 b—69 g § seuraavasti:

4 luku

#### **Oleskelu**

60 §

#### *Oleskeluluvan hakeminen*

— — — — —  
Hakemus jätetään Suomessa paikallispoliisille. Ensimmäistä oleskelulupaa koskeva hakemus jätetään ulkomailla Suomen edustustolle tai toisen Schengen-valtion edustustolle taikka ulkoiselle palveluntarjoajalle.  
— — — — —

60 d §

#### *Biometriset tunnisteet oleskelulupakorttia varten*

Maahanmuuttovirasto, poliisi, rajavartiolaitos tai Suomen edustusto ottaa oleskelulupahakemuksen ja kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä hakijalta sormenjäljet jokaisesta sormesta oleskelulupakorttia varten.

Sormenjäljet jokaisesta sormesta oleskelulupakorttia varten voi ottaa oleskelulupahakemuksen jättämisen yhteydessä myös toisen Schengen-valtion edustusto tai ulkoinen palveluntarjoaja, jos tehtävän suorittamisesta on sen kanssa sovittu.

Jos sormenjalkien ottaminen on hakemusta jätettäessä tilapäisesti mahdotonta, hakija voidaan velvoittaa kohtuullisen ajan kuluessa täydentämään hakemustaan antamalla sormenjäljet.

Hakijan on liitettävä hakemukseen kasvokuvansa.

69 §

*Ulkoasiainhallinto oleskelulupaviranomaisena*

Suomen edustusto ottaa vastaan oleskelulupahakemuksen ulkomailla olevalta henkilöltä ja tarkistaa, että hakemus on oikein täytetty ja että se sisältää tarvittavat asiakirjat ja tiedot.

69 b §

*Suomen edustuston oleskelulupatehtävien antaminen toisen Schengen-valtion edustustolle ja ulkoiselle palveluntarjoajalle*

Ulkoasiainministeriö voi sisäministeriötä kuultuaan sopia Suomen edustustolle kuuluvien oleskelulupatehtävien antamisesta toisen Schengen-valtion edustustolle.

Jos tehtävien antaminen toisen Schengen-valtion edustustolle ei ole mahdollista, ulkoasiainministeriö voi sisäministeriötä kuultuaan sopia tehtävien antamisesta 28 §:ssä tarkoitetun ulkoisen palveluntarjoajan suoritettavaksi erityisissä olosuhteissa tai paikallisesta tilanteesta johtuvista syistä.

69 c §

*Ulkoistamisessa annettavat tehtävät*

Toisen Schengen-valtion edustustolle ja ulkoiselle palveluntarjoajalle voidaan antaa yksi tai useampi seuraavista oleskelulupatehtävistä:

- 1) oleskeluluvan hakemiseen liittyvien yleisten tietojen antaminen;
- 2) tietojen antaminen hakijalle vaadituista asiakirjoista tarkistusluettelon perusteella;
- 3) tietojen, hakemuksen ja käsittelymaksun vastaanottaminen sekä toimittaminen Suomen edustustolle;

- 4) hakijan henkilöllisyyden tarkistaminen;
- 5) biometristen tunnisteteiden ottaminen ja tallentaminen;

6) ajanvarausten hoitaminen henkilökohtaista käyntiä varten Suomen edustustossa tai ulkoisen palveluntarjoajan luona;

7) oleskeluluvan hakijan kuulemiseen liittyvien järjestelyiden hoitaminen;

8) hakemukseen liittyvien lisäselvityspyyntöjen ja niihin saatujen vastausten välittäminen;

9) päätöksen tiedoksiannon välittäminen.

Sopimuksessa lisäksi sovitaan, että hakija ohjataan Suomen edustustoon, jos tehtävien hoitamisen yhteydessä ilmenee epäily hakijan henkilöllisyyttä osoittavan asiakirjan luotettavuudesta tai muun esitetyn asiakirjan todenperäisyydestä taikka jos edustusto tai Maahanmuuttovirasto katsoo, että asian selvittäminen vaatii henkilökohtaista asioimista edustustossa.

69 d §

*Palvelumaksu*

Ulkoisella palveluntarjoajalla on oikeus ottaa oleskeluluvan hakijalta palvelumaksu. Palvelumaksusta ja sen suuruudesta sovitaan ulkoasiainministeriön ja ulkoisen palveluntarjoajan kesken. Palvelumaksun on oltava kohtuullinen ja myös oikeassa suhteessa kustannuksiin, joita ulkoiselle palveluntarjoajalle aiheutuu sen suorittaessa sille annettuja tehtäviä.

69 e §

*Ulkoistamistoiminnan edellytykset*

Ulkoisena palveluntarjoajana voi toimia oikeushenkilö:

- 1) joka ei ole konkurssissa ja on vakavarainen;
- 2) jonka toiminnasta vastuussa olevat henkilöt ja työntekijät ovat luotettaviksi todettuja ja koulutettu hoitamaan 69 c §:n mukaisia tehtäviä sekä sitoutuneita noudattamaan tietosuoja- ja tietosuojaa vielä senkin jälkeen, kun eivät hoida tehtäviä;
- 3) jolla on tehtävien asianmukaisen hoitamisen edellyttämät turvalliset toimitilat, tietoli-

kenneyhteydet ja tietojärjestelmät sekä muut tekniset ja toiminnalliset valmiudet;

4) jolla on tarvittavat toimitukset, rekisteröitymiset ja sopimukset, sekä jonka osalta on varmistuttu siitä, ettei eturistiriitaa ole olemassa;

5) joka sitoutuu noudattamaan toiminnassaan tehokasta tietosuojaa ja ulkoasiainministeriön tehtävien hoitamiseksi antamia menettely- ja muita ohjeita;

6) jonka henkilöstö kohtelee asiakkaita kunnioittavasti riippumatta asiakkaiden sukupuolesta, rodusta tai etnisestä alkuperästä, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta.

Tietosuojan varmistamiseksi on estettävä kaikkina aikoina tietojen luvaton lukeminen, jäljentäminen, muuttaminen tai poistaminen, varsinkin siirrettäessä niitä Suomen edustustolle. Tiedot on siirrettävä ohjeiden mukaisesti ja salatussa muodossa mahdollisimman pian ja hävitettävä viipymättä siirtämisen jälkeen. Mahdolliset hakijan nimi, yhteystiedot ja passitiedot saadaan kuitenkin säilyttää myöhempää asiointia varten, kunnes päätöksen tiedoksianto on välitetty. Lisäksi on huolehdittava henkilötietojen suojaamisesta vahingossa tapahtuvalta tai laittomalta tuhoamiselta, vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, muuttamiselta ja luvattomalta luovuttamiselta tai käytöltä, sekä käsiteltävä tietoja ainoastaan siinä tarkoituksessa, mitä tehtävien suorittamisesta on sovittu.

Toisen Schengen-valtion kanssa tehtävään sopimukseen otetaan 69 c §:ssä mainitun lisäksi määräykset tämän pykälän 1 momentin 3, 5 ja 6 kohdasta ja 2 momentista sekä sopimuksen voimassaolosta, purkamisesta ja toiminnan valvonnasta. Ulkoisen palveluntarjoajan kanssa tehtävään sopimukseen otetaan näiden lisäksi määräykset 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdista, sopimussakosta sekä määräys, että sopimusta koskeviin riita-asioihin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä ja että riita-asia käsitellään suomalaisessa tuomioistuimessa.

69 f §

#### *Ulkoistetun toiminnan valvonta*

Ulkoasiainministeriö ja asianomainen Suomen edustusto valvovat toisen Schengen-valtion edustuston ja ulkoisen palveluntarjoajan toimintaa ja suorittavat tarkastuksia sen selvittämiseksi, että ne noudattavat tehtyä sopimusta. Valvonnan kohteena on toiminta kokonaisuudessaan ja erityisesti tietosuojan toteutuminen.

Ulkoisen palveluntarjoajan on valvonnan suorittamiseksi sallittava pääsy tiloihinsa ilman ennakkovaroitusta, järjestelmien valvonta ja valvonnan tehokas suorittaminen muulla sovitulla tavalla.

Toisen Schengen-valtion edustuston ja ulkoisen palveluntarjoajan on raportoitava suorittamastaan valvonnasta ulkoasiainministeriölle ja ilmoitettava ulkoasiainministeriölle ja asianomaiselle Suomen edustustolle viipymättä mahdollisista turvallisuusrikkomuksista sekä tietojen väärinkäyttöä ja luvattonta käyttöä koskevista havainnoista.

69 g §

#### *Sopimuksen purkamisen*

Ulkoasiainministeriön on purettava tekemänsä sopimus, jos toisen Schengen-valtion edustusto tai ulkoinen palveluntarjoaja ei enää täytä 69 e §:n 1 momentin edellytyksiä tai ei noudata mainitun pykälän 2 momentin säännöksiä.

Jos toisen Schengen-valtion edustuston tai ulkoisen palveluntarjoajan toiminnassa on havaittu puutteita, eikä se ole sille annettussa määräajassa korjannut toimintaansa sopimuksen mukaiseksi, on ulkoasiainministeriön purettava sopimus. Ulkoasiainministeriö voi lisäksi purkaa sopimuksen, jos sen luottamus ulkoisen palveluntarjoajan toimintaan vaarantuu merkittävästi.

Ulkoasiainministeriön on viipymättä ilmoitettava sopimuksen purkamisesta ja 2 momentissa tarkoitetuista toiminnan puutteista sisäministeriölle ja Maahanmuuttovirastolle.

206 §

*Tiedoksianto ulkomailla*

-----  
Jollei ulkomaalainen ole ilmoittanut osoitetaan ulkomailla, tiedoksianto voidaan toimittaa lähettämällä päätös Suomen edustustoon, toisen Schengen-valtion edustustoon tai ulkoiselle palveluntarjoajalle siinä valtiossa, jonka kansalainen ulkomaalainen on tai jossa hän oleskelee. Tiedoksiannosta on laadittava kirjallinen todis-

tus, josta käyvät ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta. Jollei päätöstä voida luovuttaa ulkomaalaiselle tai hänen edustajalleen, päätöksen tiedoksiannon toimittamatta jäämisestä on ilmoitettava päätöksen tehneelle viranomaiselle.  
-----

-----  
Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta  
20 \_\_\_\_\_ .

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 2015  
-----